

Mondatok Magyartésről

.... Nem tudom, nem járunk egymáshoz, nincs itt semmi, nem történik semmi. Kádár Jani bácsi idejében jobb volt. Volt minden, mozi, színház, nótaest, lehetett élni. Most, amit Szentes diktál, az van, itt nincs iskola, nincs pap, nem beszélgetünk egymással, nézzük a tévét..." Ezek voltak a legtöbbit ismételtetett mondatok azokban az interjúkban, melyet a magyartési szociodráma tábor fiatal lakói a településen élőkől választel kaptak.

Egy maroknyi lelkes fiatal elhatározta, hogy megpróbálja szembesíteni Magyartés lakóit múltjával, jelenével és valahogy felvázolni a jövőt, mintegy tüköröt tartva az itt élők elé: tessék, nézzetek bele!

A fiatalok szociológusok, falukutatók vezetésével végigjárták a település házait, s irányított beszélgetések keretében kérdezték az embereket életükről, terveikről, elképzeléseikről. A magyartésiek készségesen válaszoltak a kérdésekre, őszintén elmondták a fiataloknak bánatukat, gondjaikat, napi megélhetési problémáikat. A csoport szociológus vezetőinek irányításával a beszélgetések alapján elkészítette a falu úgynevezett „probléma-térképét”, mely szemléletesen mutatja a falu pillanatnyi állapotát, az ok-

kozati összefüggéseket, de felvázolja azokat az ötleteket, melyek a változtatás lehetőségeit tükrözik.

A tábor lakói igyekeztek megismerni a falu történetét, a távoli múltat, egészen a honfoglalás idejéig, amikor már lakott hely volt Magyartés. Az 1200-as évektől folyamatosan éltek és dolgoztak ezen a területen, ahol majorságok működtek. A félműt 1944-től a rendszerváltásig tart, amikor is több mint 700-an lakták a falut, a közös földeken, közös gépekkel dolgoztak a termelészövetkezetekben. A '80-as években elkezdődött az elvándorlás, a település lakosainak száma csökkenni kezdett, s a rendszerváltás után az itt lakók szerint a település vegetál, várva egy új reményt keltő állapotra.

A tükörtartás módja volt, hogy a tudományos falukutatást összekapcsolták a színjátszással. Dramatikus játék formájában dolgozták fel kutatásaik eredményeit. A három részből álló előadás - melynek rendezője Keserű Imre, a szentesi HMG drámapedagógusa - megtekintésére meghívták a faluban élőket. A meghívást mintegy hetvenen fogadták el, s az előadás után kötetlen beszélgetés keretében tervezgették a jövőt - főleg az

ott élő, s tenni akaró fiatalok lelkes irányításával. Az eszmecsere meg-megakadt, vissza-visszatértek a régi kérdések: „amíg nem vagyunk önállóak, amíg nincs iskola, egyedül vagyunk, hol van, mire használják a magyartési fejkvótát, mikor lehetne a helyi önkormányzati képviselővel beszélni?” - megannyi kérdés, mely akkor és ott válasz nélkül maradt. Kiderült, bizony nehéz megtalálni azokat a kapaszkodókat, melyek segítségével a faluközösség előreléphet. Kellenének kijelölt pontok, fogódzók, főleg a gazdaság területéről, ahonnan el lehetne indulni: civil szervezettek létrehozása, pályázati lehetőségek kiaknázása, vállalkozások beindítása, közös cselekvési program kidolgozása, melyet csak az ott élők alakíthatnak ki önmaguknak.

A falukutató tábor lakói és vezetőik úgy érezték, a tükör cselekvésre ingerli azokat, akik tenni akarnak, azokat, akik látják, hogy a régi életforma összeomlott, s az új építéséhez haladéktalanul hozzá kell kezdeni, már csak azért, mert a közeljövőben nyolc kis ember megszületése várható Magyartésben. Az ő jövőjük a mai faluközösség kezében.

Majtényiné Túri Katalin

Magyartési színjátszók

Fotó: Illárs László